

Shrnutí–Nástěnné malby v římskokatolickém kostele Nejsvětější Trojice v Rákoši na Gemeri (Slovensko)

Tato práce se zabývá ikonografickým programem nástěnných malbách v římskokatolickém kostele Nejsvětější Trojice v Rákoši. Kostel se nachází v jihovýchodní části Slovenska v oblasti Gemeru (historická župa Gömör-és-Kis-Hont). Ještě do roku 1918 patřilo toto území jakož i celé Slovensko k zemím koruny uherské.

Práce je rozdělena na dvě části. První mapuje a kriticky hodnotí vývoj literatury vážící se k umění 14. století na území dnešního Slovenska se zvláštním zřetelem na nástěnnou malbu. Druhá část již konkrétně popisuje historii kraje, stavební vývoj objektu, vazby na nedaleký hrad a nedochovaný františkánský klášter v Kameňanech nebo analogie k jednotlivým ikonografickým námětům a scénám. Krátce autorka zpracovává i výsledky archeologického průzkumu a dále se v textu opírá o památkový výzkum nebo průzkumy prof. Milana Tognera a Jiřího Josefíka.

Doba největšího kulturního, politického a ekonomického rozkvětu oblasti spadá zejména do doby vládnoucí dynastie Anjouovců, která přišla do Uher z Neapole poprvé v osobě vzdělaného a politicky schopného Karla I. Roberta. Stabilní a prosperující království zanechal Karel Robert svému synovi Ludvíkovi I. Velikému, který se snažil jít dále ve stopách svého otce. Italské komponenty a motivy v umění 14. a počátku 15. století v Uhrách byly výsledkem čilých vztahů mezi královským dvorem neapolských Anjouovců a uměleckými centry v Itálii. Stavba samotného kostela je na základě formy a výsledků výzkumů datovaná zhruba kolem poloviny 13. století a Václav Mencl jej klade do doby tzv. přechodného stylu. Jedná se o jednolodní plochostropou stavbu s apsidou a přiléhající sakristií na severní straně.

Malířská výzdoba v interiéru kostela, která je hlavním předmětem zájmu autorky, pokrývá celou plochu konchy, stěny apsidy, ostění jejích oken, triumfální oblouk (včetně ostění) a severní stěnu hlavní lodi. V kostele se předpokládají dva až tři různé malířské rukopisy. Hlubší poznání maleb nám znemožňují silné přemalby z počátku 20. století, kdy zde působil maďarský restaurátor István Gróh. Při pracech v kostele však pořídil velmi cenné akvarelové kopie. Dnes uložené v Budapešti.

Ikonografický program je ve srovnání s ostatními objekty gemerské skupiny v podstatě tradiční, ale nacházejí se zde i scény, které staví tento objekt zcela mimo vymezený provinční rámeček. Je to např. Stigmatizace sv. Františka nebo obraz Nejsvětější Trojice. Malby jsou jednotně provedeny v technice fresco buono s doplňky v secco.

Kostel Nejsvětější Trojice v Rákoši v gemerském kraji se řadí nejen svým ikonografickým programem, ale i kultivovaností malířského projevu mezi jedinečné umělecké památky Slovenska.

Bakalářská práce – Statistické údaje

Stránky	49
Slova	18 001
Znaky (bez mezer)	103 335
Znaky (včetně mezer)	121 535
Odstavce	156
Řádky	1 470